

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Zeeland
p.a. Statengriffie

Onderwerp
Meicirculaire Provinciefonds 2022

Zaaknummer
139891

Behandeld door

Verzonden

Middelburg, 16 juni 2022

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeren wij u over de uitkomsten van de meicirculaire 2022 van het provinciefonds. Het provinciefonds is de belangrijkste inkomstenbron van de Provincie Zeeland. Doorgaans verstrekt het Rijk op drie momenten, via circulaire, informatie over de ontwikkeling van het provinciefonds: in mei op basis van de Voorjaarsnota van het Rijk; in september op basis van de Miljoenennota en in december op basis van de Najaarsnota van het Rijk. De uitkering van het provinciefonds bestaat uit een **algemene** uitkering en **decentralisatie** uitkeringen.

Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering provinciefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de uitgaven van het Rijk. Door de afgesproken normeringssystematiek (gezamenlijk trap op, trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering uit het provinciefonds en dus op de budgettaire ruimte van de provincie. De jaarlijkse toename of afname van het provinciefonds die voortvloeit uit deze normeringssystematiek wordt het **accres** genoemd. De hoogte van de algemene uitkering kan ook muteren door veranderingen in de verdeelmaatstaven zoals het aantal inwoners en aandeel oeverlengte.

De gevolgen van de algemene uitkering van deze meicirculaire komen neer op de volgende mutaties:

2022 +/- € 7,9 miljoen;
2023 +/- € 13,1 miljoen;
2024 +/- € 19,2 miljoen;
2025 +/- € 18,6 miljoen;
2026 +/- € 8,6 miljoen;

De uitsplitsing van deze extra middelen zijn als volgt:

Onderwerp	2022	2023	2024	2025	2026
Accres	3,6	9,0	14,7	17,0	8,6
BTW compensatie afrekening 2021	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Compensatie opcenten	3,3	3,3	3,3	0,0	0,0
Opschalingskorting verval	0,4	0,8	1,2	1,6	0,0
Totaal	7,9	13,1	19,2	18,6	8,6

In de Voorjaarsnota 2022 bent u geïnformeerd over de uitkomsten van de Maartbrief waarin het beeld is geschetst dat vanaf 2022 een aanzienlijke stijging van het accres voor het provinciefonds is voorzien. Dit beeld wordt bevestigd in deze meicirculaire. Naast een hogere uitkeringsfactor en loon- en prijsaanpassingen zijn hogere uitgaven (volume) van het Rijk uit haar Voorjaarsnota (o.m. Defensie) een reden voor een hoger accres. Nu is nog de trap-op-trap-af systematiek gehanteerd.

In de maartbrief was nog geen rekening gehouden met de loon- en prijscompensatie in de komende jaren. In de rijksuitgaven is daarin nu rekening gehouden, waardoor via de trap-op-trap-af systematiek dit ook tot uitdrukking komt in de meicirculaire. Voor 2026 heeft het rijk het accres (gemeente- en provinciefonds) vastgezet op de stand van de miljoenennota 2022 plus € 1 miljard. Wel is daarin een loon- en prijscompensatie toegepast. Dat betekent dat het accres nog wel stijgt, maar ten opzichte van het jaar 2025 substantieel lager uitvalt.

Ons voorstel is om deze hogere uitkering, onder aftrek van het jaarlijks aanvullen van de stelpost provinciefonds tot het maximum van € 3 miljoen, toe te voegen aan de budgettaire ruimte.

BTW compensatie afrekening

Overschotten en tekorten in het BTW compensatiefonds worden verrekend in de algemene uitkering van het provinciefonds. In de praktijk blijkt dat doorgaans sprake is van overschotten in het BTW compensatiefonds die uiteindelijk ten gunste van de algemene uitkering komen. Dit overschot in het BTW compensatiefonds wordt de 'ruimte onder het plafond BCF' genoemd. Bij de Miljoenennota in september 2021 werd de ruimte onder het plafond voor 2021 geraamd op € 243 miljoen. Bij de definitieve afrekening blijkt deze ruimte te zijn toegenomen met € 135 miljoen. Dit overschot wordt toegevoegd aan het gemeentefonds en provinciefonds. Het aandeel van het provinciefonds daarin bedraagt € 15,5 miljoen. Voor Zeeland betekent dit een bedrag van afgerond € 0,6 miljoen.

Compensatie opcenten

Elektrische voertuigen zijn tot en met 2024 vrijgesteld van motorrijtuigenbelasting (MRB). Daardoor lopen de provincies opcenten mis. Deze gedeelde opcenten voor de periode 2021-2024 van totaal € 372 miljoen worden gecompenseerd in de periode 2022 tot en met 2024. Dit betekent € 124 miljoen per jaar. De verdeling vindt plaats via de provincie specifieke vaste bedragen. Voor Zeeland gaat het om een bedrag van € 3,3 miljoen per jaar over de periode 2022 tot en met 2024.

Opschalingskorting

Provincies zijn bij de start van het kabinet Rutte-II geconfronteerd met een opschalingskorting vooruitlopend op het voornemen van de toenmalige minister van BZK Plasterk om het aantal provincies te verkleinen. Het huidige kabinet heeft besloten deze kabinetsperiode voor zowel gemeenten als provincies de oploop van de opschalingskorting te schrappen voor de periode 2022 tot en met 2025. Voor Zeeland betekent dit een toename van uitkering van € 0,4 miljoen in 2022 oplopend naar € 1,6 miljoen in 2025.

Positieve afrekening 2021

Los van de uitkeringen 2022 en verder vindt jaarlijks een afrekening plaats over het voorgaand jaar. De afrekening van het provinciefonds pakt voor Zeeland positief uit voor een bedrag van € 1,3 miljoen. In deze € 1,3 miljoen is een bedrag van € 1,2 miljoen bestemd voor het Regionaal cultuur aanbod. Hierover hebben we u ook in paragraaf 2.2.3 van de voorjaarsnota 2022 geïnformeerd. Eerder, in de najaarsnota 2020 en voorjaarsnota 2021 hebben wij namelijk middelen beschikbaar gesteld voor coronaherstel in de culturele sector. Deze afrekening vervangt daarmee ook de eerdere inspanningen die wij vanuit provinciale middelen hebben ingezet. Daarom doen wij in de voorjaarsnota 2022 het voorstel om, vooruitlopend op het daadwerkelijk ontvangen van deze positieve afrekening, een bedrag van € 0,9 miljoen te laten terugvloeien naar de algemene reserve en € 0,3 miljoen naar de investeringsagenda.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Via het provinciefonds ontvangt de Provincie ook decentralisatie uitkeringen. Deze uitkeringen hebben een eigen verdeling per Provincie. In tegenstelling tot specifieke doeluitkeringen hoeft over de besteding van deze decentralisatie uitkeringen geen verantwoording aan het Rijk te worden afgelegd en zijn de uitkeringen ook niet geoordeeld. Decentralisatie uitkeringen zijn vaak wel verbonden met een zeker doel maar hoeven niet aan dit doel uitgegeven te worden.

De volgende decentralisatie uitkering wordt ontvangen:

Uitvoeringskosten klimaatakkoord; Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen provincies meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten is van de toekomstige uitvoeringsmiddelen € 5,67 miljoen naar 2022 verschoven. Dit bedrag wordt aan de provincies uitgekeerd via een decentralisatie-uitkering. Over de resterende middelen die in het Coalitieakkoord zijn gereserveerd voor de uitvoeringskosten van medeoverheden voor het klimaatakkoord en aanvullend klimaatbeleid vinden nog gesprekken plaats tussen onder andere VNG, IPO en het Rijk. Voor Zeeland betreft het nu een decentralisatie uitkering van € 0,2 miljoen.

Financiële verwerking van de meicirculaire.

Conform de financiële verordening komen positieve effecten ten gunste van de stelpost provinciefonds tot de stelpost een saldo van € 3 miljoen bereikt. De stelpost provinciefonds is onder meer gevormd om negatieve effecten uit circulaire te kunnen opvangen. Daarnaast wordt uit deze stelpost de indexering van de begroting (indexering materiële budgetten en structurele kostensubsidies aan instellingen), als ook eventuele CAO stijgingen gedekt. Het resterende effect uit de circulaire wordt toegevoegd aan de budgettaire ruimte.

De financiële effecten op de provinciale begroting zien er dan als volgt uit:

Effecten meicirculaire op stelpost provinciefonds en budgettaire ruimte x € 1 mln					
	2022	2023	2024	2025	2026
Accres meicirculaire (inclusief compensatie opcenten 2022 tm 2024, schrappen opschalingskorting, Plafond BTW compensatiefonds 2021 en actualiseren maatstaven)	7,9	13,1	19,2	18,6	8,6
Beschikbaar in stelpost provinciefonds na verwerking voorjaarsnota 2022	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0
verwerking meicirculaire ten gunste/laste van de stelpost provinciefonds	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Beschikbaar in stelpost provinciefonds na verwerking meicirculaire	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Beschikbare budgettaire ruimte na vaststelling voorjaarsnota 2022	0,4	0,0	0,0	0,0	1,3
verwerking meicirculaire ten gunste/laste van de budgettaire ruimte	6,0	11,1	17,2	16,6	6,6
Stand budgettaire ruimte na verwerking meicirculaire	6,4	11,1	17,2	16,6	7,9

De verwerking van deze meicirculaire wordt betrokken in de volgende reguliere begrotingswijziging

Meicirculaire in relatie tot het voorliggend financieel meerjarenperspectief.

In de voorjaarsnota 2022 hebben we een actueel financieel meerjarenperspectief geschetst. Een perspectief dat in het teken staat van onzekerheden, waarbij ook zeer beperkte ruimte voor nieuwe structurele ambities is, in de context dat prioriteit is toegekend aan de uitvoering van het bestaande beleid. Onmiskenbaar vergroot deze meicirculaire de ruimte in het financieel perspectief. Echter, de onzekerheden op het financieel perspectief blijven onverminderd groot.

In de voorjaarsnota hebben we voorstellen gedaan hoe we omgaan met de oplopende inflatie. Daarbij hebben we ook aangegeven dat we de gevolgen van de oplopende inflatie nauwlettend volgen. Hoewel we daar nu nog geen indicaties voor hebben, kan dat betekenen dat we in de najaarsnota mogelijk voorstellen doen om ontoereikende budgetten aan te vullen.

Ook op het gebied van de financieringssystematiek ondervinden we een aantal onzekerheden. Zo loopt er een discussie over het vastzetten van het volumedeel (zie ook paragraaf 4.4. van deze circulaire), waardoor mogelijk afgestapt wordt van de trap-op-trap-af systematiek.

Overigens kunnen de mondiale onzekerheden ook van invloed zijn op de rijksbegroting. In combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt kan dat er toe leiden dat het Rijk mogelijk minder uitgaven doet, of door tegenvallende rijksinkomsten, minder uitgaven kan doen. Door de trap-op-trap-af systematiek kan dat vervolgens ook de provincies raken. De trend van afgelopen jaren is ook dat in circulaire na de meicirculaire er sprake is van negatieve bijstellingen van accessen.

Daarnaast wordt samen met het Rijk momenteel een nieuw verdeelmodel opgesteld dat mogelijk leidt tot structurele herverdeel-effecten van een nieuw verdeelmodel provinciefonds. Tevens heeft het Rijk ook nieuwe belastinggebieden aangekondigd. De impact daarvan is op dit moment onduidelijk, maar kan structurele effecten in zich dragen.

Afgezien van deze onzekerheden zijn ook de landelijke transitie volop in beweging. Het is nog onduidelijk wat dit van de provincies vraagt, ook op financieel gebied. Het tot uitvoering brengen van deze transitie zal additionele personele capaciteit vragen, waardoor dit ook een financieel dekkingvraagstuk in zich draagt. Uiterlijk in de najaarsnota zullen we daarop een nadere doorkijk geven.

In de najaarsnota zullen we daarom nader ingaan op deze onzekerheden en ontwikkelingen, alsmede daar zo mogelijk ook voorstellen tot dekking voor doen. Afhankelijk van die onzekerheden kan dat overigens ook betekenen dat we een voorstel doen om de hoogte van de stelpost provinciefonds, die is voorgeschreven in de financiële verordening, (structureel) op te hogen. Vervolgens zullen we daarop ook een geactualiseerd financieel perspectief voorleggen. Dit vergt ook een zorgvuldige afweging om op dat moment, naast de landelijke transitie, keuzes te maken op eventuele ambities die meer specifiek voor Zeeland gelden. Uiteraard in een context van de besluiten en ontwikkelingen uit de voorjaarsnota 2022. Maar ook met het besef dat volgend jaar een nieuwe bestuursperiode aanbreekt, waarin ook keuzes zullen voorliggen om tijdelijke ambities te continueren. Ook dat vraagt (structurele) ruimte.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen:

1. Meicirculaire 2022 Provinciefonds

U wordt verzocht om in uw correspondentie steeds het zaaknummer te vermelden.